

Teze rozvoje odpadového hospodářství v ČR

Úvod

Současný zákon č.185/2001 Sb., o odpadech je předpisem, kterým se řídí odpadové hospodářství ČR již osm let. Za dobu své existence byl zákon mnohokrát novelizován zejména v rámci transpozice nejrůznějších směrnic EU. Norma, která u nás implementuje celou skupinu vzájemně na sobě nezávislých směrnic, se tak stala normou velmi nepřehlednou, přestože je normou v zásadě funkční.

Zákon o odpadech musí být opět novelizován, a to v souvislosti s transpozicí nové rámcové směrnice o odpadech 98/2008/ES (Směrnice) a některých dalších předpisů EU. Pro samotnou formální transpozici předpisů EU bude připravena s ohledem na časovou tíseň novela existujícího zákona.

Vzhledem k vývoji odpadového hospodářství v ČR a jeho praktickým potřebám je však současný zákon nepřehledný a nevyhovující. To je důvodem, proč následně připravit nový zákon.

Smyslem zpracování tezí rekodifikace odpadového hospodářství v ČR před dalším postupem legislativních prací jsou dva klíčové cíle. Prvním je identifikovat oblasti, které je nutné řešit odchylně od dosud platného předpisu. Důvodem jsou přímo předpisy EU, potřeba dostát environmentálním mezinárodním závazkům ČR, nebo praktická potřeba organizace odpadového hospodářství v ČR. Druhým cílem je to, aby se uživatelé připravované normy dokázali v co nejvyšší míře shodnout na principiálních zásadách tohoto nového předpisu ještě dříve, než započne rutinní legislativní proces. Smyslem je navodit situaci, kdy principy, na nichž je připravovaný předpis založen, nebudou příčinou střetů, které pak v legislativním procesu znemožňují věnovat potřebnou péči technickým a právním detailům normy samotné. Široká diskuze a předem dosažená shoda nad takto pojatými tezemi je nutností v případě předpisu, který doslovně ovlivňuje život každého občana, činnost každého ekonomického subjektu i každé instituce.

Prvotní návrh tezí byl vypracován pracovními skupinami tvořenými klíčovými stakeholdery z oblasti odpadového hospodářství, zejména zástupci reprezentujícími samosprávu, podnikovou sféru i další instituce státní správy a zástupci Ministerstva životního prostředí (MŽP). Tento návrh byl následně rozeslán v elektronické podobě k vyjádření oponentním skupinám tvořeným ze zástupců místní a regionální samosprávy a zástupců významných organizací a společností činných v oblasti odpadového hospodářství. Návrh tezí byl rovněž připomínkován Radou pro odpadové hospodářství jako poradním orgánem ministra životního prostředí.

Dne 14. 10. 2009 byl svolán kulatý stůl, na kterém pan ministr seznámil s tezemi rozvoje odpadového hospodářství v ČR zástupce dotčených resortů, organizací sdružující samosprávy, podnikatelský sektor a odbornou veřejnost. Následně byl materiál rozeslán ke konečné redakci dne 27. října 2009 Svazu měst a obcí České republiky, Asociaci krajů České republiky a Hospodářské komoře České republiky, jakožto reprezentantům všech hlavních odpovědných původců odpadů.

Uvedené teze rozvoje odpadového hospodářství v ČR je nutné vnímat na pozadí současného znění zákona o odpadech, protože pouze spolu s jeho aktuálním zněním představují celkový rámec navrhovaného legislativního řešení. Ty oblasti odpadové problematiky, které nejsou v tezích uvedeny, budou řešeny v souladu se zněním současné právní úpravy, mimo jiné i proto, že existuje široká shoda na funkčnosti dosavadní normy v těchto (neuvedených) oblastech. Jednotlivé druhy tezí tedy popisují pouze odchylky budoucí normy od současné úpravy nebo ustanovení zcela nová, která se v současné úpravě nenacházejí. Ustanovení současné úpravy, která v tezích nejsou zmíněna, zůstanou v budoucí normě bez významné obsahové změny ve srovnání se současným stavem.

Okruhy řešení:

V následující části dokumentu jsou řešeny oblasti nakládání s odpady, které byly definovány v rámci pracovních skupin, jednání pana ministra u kulatého stolu s odbornou veřejností a na Radě pro odpadové hospodářství. Jedná se o následující témata:

1. Transpozice směrnic ES

- Transpozice nové rámcové směrnice o odpadech 2008/98/ES
- Transpozice směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů

2. Upřesnění definic a pojmů zejména s ohledem na požadavky směrnic ES v oblasti odpadů

- Hierarchie nakládání s odpady, způsoby využití odpadů včetně energetického
- Odpad – neodpad

3. Odpadové toky

- Komunální odpad
  - Materiálově využitelné (recyklovatelné) složky komunálního odpadu
  - Biologicky rozložitelné komunální odpady
  - Směsný komunální odpad
- Živnostenský odpad
- Nebezpečné odpady
- Zdravotnické odpady
- Stavební a demoliční odpady
- Sedimenty a kaly

4. Ekonomické a ostatní nástroje

- Navržené nástroje obecně
- Poplatek za odstraňování odpadů a kompenzační poplatek za skládkování odpadů
- Materiálově využitelné (recyklovatelné) složky komunálního odpadu
- Biologicky rozložitelný komunální odpad
- Směsný komunální odpad
- Živnostenský odpad

5. Plánování a veřejná správa

- Integrované systémy nakládání s odpady

6. Obalové odpady

7. Zpětný odběr výrobků s ukončenou životností

- Specifikace komodit, kterých se povinnost zpětného odběru týká
- Obecné definice
- Povinnosti výrobců a dovozců, Seznam výrobců
- Požadavky na výrobky
- Povinnosti kolektivních systémů a požadavky na kolektivní systémy

- Způsob financování zpětného odběru
- Způsob zajištění zpětného odběru
- Způsob vedení evidence
- Dohled a kontrola
- Vozidla s ukončenou životností (autovraky)

8. Evidence a statistika

9. Kontrola

1. Transpozice směrnic ES

Vzhledem ke složitosti a šíři problematiky odpadů a nakládání s nimi je potřeba, aby byla procesu tvorby nové právní úpravy věnována dostatečná pozornost a čas. Časově limitovaná je však transpozice Směrnice do českého práva, a to do poloviny prosince roku 2010 a úplná transpozice směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů, neboť Česká republika obdržela již v minulosti formální upozornění na nepřesnou transpozici s požadavkem urychlené implementace.

1.1 Transpozice nové rámcové směrnice o odpadech 2008/98/ES

Okruhy řešení:

Zakomponovat definici „předcházení vzniku odpadů“, kdy se z odpadu stává neodpad, „vedlejšího produktu“, „biologického odpadu“ a další upřesněné definice dle Směrnice.

Nutnost včlenit hierarchii způsobu nakládání s odpady včetně energetického využití odpadů a vzorce energetické účinnosti dle Směrnice a jejích příloh; uvést pravidla užívání hierarchie (zásada udržitelnosti a blízkosti, ohled na sociální a ekologické dopady).

- Nutnost ve vztahu k novým cílům a kvótám na opětovné využití a recyklaci stanovit definici „odpad z domácností a „komunální odpad“ z důvodu srovnatelnosti statistik s ostatními státy v EU.
- Stanovení kritérií pro zákaz/povolení dovozu odpadů k energetickému využití.
- Nastavit podmínky pro přijetí programů předcházení vzniku odpadů.

Stanovení pravidel pro předcházení vzniku odpadů, opětovné použití výrobků, materiálové využívání odpadů a hospodaření s druhotnými surovinami na základě transpozice definic Směrnice v zájmu vymezení podmínek pro uzavírání materiálových toků, a to v souvislosti se Surovinovou politikou ČR, Státní politikou životního prostředí ČR, Strategií udržitelného rozvoje ČR a Plánem odpadového hospodářství ČR.

1.2 Transpozice směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů

Je nutné plně transponovat evropskou směrnici 1999/31/ES o skládkách odpadů. Zejména je nutné upřesnit definice pojmů jako je „shromažďování“, „skladování odpadů“, „skládky“, „fáze provozu skládky“. V rámci provozu skládky je potřeba řešit finanční zajištění skládky a rovněž tak ustanovení odpadového hospodáře pro všechny typy skládek.

Okruhy řešení:

Skládku lze provozovat pouze na základě rozhodnutí krajského úřadu, kterým je udělen souhlas k provozování tohoto zařízení a s jeho provozním řádem. Tento souhlas musí obsahovat podmínky provozování všech tří fází provozu skládky (1. fáze odstraňování odpadů jejich ukládáním na skládku, 2. fáze využívání odpadů při uzavírání a rekultivaci skládky, 3. fáze následné péče o skládku po jejím uzavření). Každá fáze provozu skládky je provozována na základě schváleného provozního řádu. Před vydáním souhlasu s provozním řádem fáze provozu skládky provede krajský úřad vlastní místní šetření k ověření splnění podmínek stanovených v souhlasu k provozu skládky a v provozním řádu.

Provozovatel skládky je povinen před zahájením první fáze provozu skládky nebo její části sjednat pojištění odpovědnosti za škodu na životním prostředí a zdraví lidí způsobenou provozem skládky v první fázi provozu skládky nebo její části nebo z důvodů ukončení provozu během první fáze provozu skládky. Podrobnosti předmětu pojištění stanoví ministerstvo vyhláškou.

Pozn.: pojem komunální a domovní odpad je řešen v následující kapitole

2. Upřesnění definic a pojmů s ohledem na požadavky směrnic ES v oblasti odpadů

Je zavedena celá řada nových definic, které budou transponovány do právního řádu ČR.

Součástí novely zákona o odpadech musí být hierarchie nakládání s odpady definovaná tak, jak je uvedeno ve Směrnici.

2.1 Hierarchie nakládání s odpady, způsoby využití odpadů včetně energetického

Okruhy řešení:

Definovat jednotlivé způsoby nakládání s odpady včetně recyklace a energetického využití v rozsahu Směrnice. Rozlišit procesy úpravy odpadu a zpracování odpadů v souvislosti se stanovením kritérií, kdy odpad přestává být odpadem a kdy se jedná o vedlejší produkt, který je ve své podstatě vstupní surovinou pro další výrobní procesy a jde tedy o materiál s přidanou hodnotou a volně obchodovatelné zboží.

Hierarchie souvisí s definováním pojmu integrovaný systém nakládání s odpady (viz dále), který je nezbytný pro posouzení vhodnosti regionálního řešení včetně posouzení rolí jednotlivých prvků integrovaného systému a jejich případné podpory z veřejných zdrojů.

Legislativní a nelegislativní (dotační) podpora regionálních integrovaných systémů nakládání s odpady by měla vycházet z evropských trendů nakládání s odpady a ověřených zkušeností.

2.2 Odpad - neodpad

Stanovit druhy odpadů, které přestávají být odpadem na základě kritérií Evropského společenství (ES), nebo když jsou splněny následující podmínky:

látka nebo předmět se běžně využívají ke konkrétním účelům;

pro tuto látku nebo tento předmět existuje trh nebo poptávka;

látka nebo předmět splňují technické požadavky pro konkrétní účely a vyhovují stávajícím právním předpisům a normám použitelným na výrobky;

využití látky nebo předmětu nepovede k celkovým nepříznivým dopadům na životní prostředí nebo lidské zdraví; látka (materiál, předmět) vzniklá sloučením nebezpečného odpadu s ostatním odpadem, či více nebezpečných odpadů, se nebude za neodpad považovat, pokud nebudou postupem podle zákona o odpadech vyloučeny nebezpečné vlastnosti této látky.

Je nutné stanovení kritérií pro využití látky nebo předmětu zohledňující jakékoli možné nepříznivé dopady látky nebo předmětu na životní prostředí nebo lidské zdraví jako jsou limitní hodnoty pro znečišťující látky. Kritéria stanovit pro konkrétní způsoby využití (minimálně ve stejné úrovni jako pro využití odpadů, pokud jsou zároveň taková kritéria stanovena pro využívání odpadů).

Splnění kritérií je na vyžádání kontrolního orgánu povinna doložit osoba, která odpad vyřadila z evidence odpadů. V případě pochybností stanovit rozhodčí správní orgán, který bude rozhodovat, zda odpad splňuje podmínky pro stav, kdy odpad přestává být odpadem.

Pro potřeby praktického použití je dále nutné stanovit následující kritéria:

Za existenci trhu je považován stav, kdy látka nebo předmět je nabízena na regulovaném či neregulovaném trhu za určitou cenu či stav, kdy lze doložit, že existují osoby, které tuto látku či předměty opakovaně nakupují bez toho, že by nákup byl vázán na jiné smluvní plnění a nejde o osoby majetkově spojené.

Splnění technických požadavků znamená, že látka či předmět splňují technické požadavky stanovené osobou či institucí nezávislou na prodávajícím a že současně jsou splněny právní předpisy či normy platné pro danou látku či předmět, pokud existují. Splní-li látka podmínky právního předpisu či normy vztahující se na výrobek, považují se kritéria za splněná.

Toto obecné ustanovení zákona se nepoužije tehdy, pokud kritéria, za nichž určitý druh látky či předmětu přestává být odpadem, stanovuje pro některé odpady ES. K těmto kritériím by měla proběhnout další podrobnější diskuze, které bude brát ohled na postup prací Evropské komise (EK) ohledně stanovení kritérií formou komitologie. V návaznosti na postup prací ES vytipovat další odpady pro stanovení kritérií. Při stanovení kritérií zabezpečit spolupráci mezi MŽP, Ministerstvem průmyslu a obchodu a dalšími dotčenými subjekty.

Při stanovení přechodu odpadu na neodpad je třeba brát v úvahu všechny složkové platné právní předpisy na ochranu životního prostředí (např. zákon o vodách, o ovzduší atd.).

Pro podporu recyklace by bylo vhodné zavést pojem, který by popisoval výrobky-neodpady pocházející původně z odpadů, které jsou vstupem do dalšího výrobního procesu. Tento pojem by popisoval druhotné suroviny. Zavedení tohoto pojmu musí být v souladu s výstupy procesu komitologie v EK.

3. Odpadové toky

3.1 Komunální odpad (KO)

3.1.1 Základní pojmy

Hlavní principy:

Zákon o odpadech musí jasně definovat pojmy v oblasti KO. Pojem KO ve stávající úpravě je definován jako veškerý odpad vznikající při činnosti fyzických osob na území obce. Definice v Katalogu odpadů, který definuje skupinu 20 –KO jako odpady z domácností a jim podobné, přičemž odpady podobné (ne původem z obcí) tvoří více než 30 % z celkového množství však neodpovídá definici KO v zákoně.

Okruhy řešení:

- Nutnost přesné definice KO jako odpadu vznikajícího na území obce a odpadu zahrnutého do systému nakládání s odpady v obci. Systém by se měl (za splnění určitých podmínek) rozšířit i na živnostenské odpady podobné komunálním pocházející z drobných živností, obchodní sítě a služeb na území dané obce.
- Pro potřeby statistických hodnocení je třeba jednoznačně rozlišovat odpad od obce jako původce (tj. domovní odpad od občanů, odpad z činnosti obce při údržbě jejího majetku a z jejího provozu) a odpad podobný KO od ostatních původců, kteří nejsou zahrnuti do systému obce. V tomto duchu je potřeba upravit i soustavu hodnotících indikátorů k Plánu odpadového hospodářství ČR (POH).
- Tříděný odpad v rámci obecních systémů bude vždy klasifikován jako KO (s obsahem obalové složky), tj. skupina 20, a nikoliv jako obalový odpad. O obalový odpad se bude jednat jen v tom případě, pokud bude zaveden samostatný sběr obalových odpadů. V případě samostatného sběru obalů je třeba započítat využití obalové odpady z obcí do indikátoru využití KO.

Definice domovního odpadu (nebo odpadu z domácností) jako odpadu z nevýrobní činnosti fyzických osob na území obce. K definici je potřeba vytvořit metodiku na stanovení množství a skladby domovních odpadů a výskytu materiálových složek papír, plast, sklo, kovy s ohledem na hodnocení cílů recyklace ze Směrnice a bioodpadů podle směrnice o skládkách odpadů.

3.1.2 Materiálově využitelné (recyklovatelné) složky komunálního odpadu

Tato kapitola se týká materiálově využitelných složek KO, vytříděných zejména odděleným sběrem v obcích. Nakládání s biologicky rozložitelnými KO, vzhledem ke jejich specifičnosti, je popsáno v následující části.

Hlavní principy:

Zachovat samostatný komoditní sběr s ohledem na cíle Směrnice pro jednotlivé materiály a s ohledem na vyšší kvalitu takto sbíraných odpadů.

Zachovat oddělený sběr přímo v místě vzniku. Systém sběru si stanoví obec či účelově založený svazek (sdružení obcí) s ohledem na požadavky a dostupnost technologického zpracování odpadů.

Upřednostňovat environmentálně přijatelné, ekonomicky a sociálně únosné technologie.

Mechanické třídění směsných KO lze zahrnout do integrovaného systému jako doplňkovou technologii pro možné další materiálové a energetické využití.

Spoluúčast producentů obalů a příp. dalších výrobků podle principu „znečišťovatel platí“, na zajištění sběru (zpětného odběru) a využití příslušných složek KO.

Stabilizovat systém odděleného sběru zabráněním nesystémových změn. V případě jakýchkoliv navrhovaných změn celého systému nakládání s odpady provést důkladnou analýzu včetně environmentálních, ekonomických, sociálních hledisek a podrobit ji široké diskusi všech dotčených subjektů.

Zachovat zákaz skládkování využitelných tříděných odpadů, ale nutno nabídnout alternativu řešení v případě významného poklesu poptávky nebo velkého znehodnocení odpadů např. z důvodů dlouhodobého skladování. Alternativou může být energetické využití (např. papír, plast), biologické využití (např. papír), stavebnictví (např. sklo) apod. Pokud nebude prokazatelně existovat environmentálně vhodná a ekonomicky únosná alternativa, pak je možné se svolením krajského úřadu znehodnocený vytríděný odpad skládkovat.

Okruhy řešení:

- Povinnost obce jako původce zajistit tříděný (nebo oddělený) sběr všech využitelných složek KO s ohledem na technické, environmentální a ekonomické podmínky jejich dalšího zpracování.
- Povinnost nabízet veškerý tříděný odpad k recyklaci a případně k dalšímu využití v duchu ustanovení Směrnice (v souladu s hierarchií způsobů nakládání s odpady).
- Povinnost obce (*nebo účelově založeného svazku, kraje*) zajistit tříděný sběr minimálně papíru, plastů, skla a kovů tak, aby bylo dosaženo v souladu se Směrnicí do roku 2020 recyklace nejméně 50 % z celkové hmotnosti výskytu uvedených komodit v domovním odpadu. Pro stanovení výskytu bude vypracována metodika (*součástí vyhlášky k zákonu*).

S ohledem na vysoký počet samostatných obcí by bylo vhodnější stanovit rámcový cíl pro ČR a pro jednotlivé kraje jako součást POH. Tyto cíle by byly potom závazné pro ostatní původce, ale jejich plnění by se hodnotilo až na úrovni kraje – s tím souvisí i úprava indikátoru pro hodnocení POH.

- Systém tříděného sběru si stanoví obec s ohledem na možnosti dalšího využití tříděných odpadů. Obecní systémy sběru jsou součástí regionálních integrovaných systémů nakládání s odpady.

Obce jsou povinny informovat průběžně občany o systému třídění a recyklace odpadů, jeho vývoji a výsledcích.

Alternativa: Tuto povinnost lze stanovit jen pro kraje v rámci plnění POH.

- Stanovení obdobného cíle pro ostatní původce, kteří produkují odpad podobný KO – povinnost zajistit tříděný sběr pro papír, plasty, sklo a kovy a cíl pro recyklaci uvedených komodit.

Pozn. Procentuální cíl je obtížné zavést – je třeba zjistit jednoznačně výskyt uvedených komodit u původců.

- Výkupny odpadů
Ponechání stávajícího stavu s úpravami vedoucími k vyjasnění některých nepřesností v současné právní úpravě (výkup od fyzických osob).
- Úprava vztahu ke specifickým systémům sběru (např. sběr léčiv v lékárnách, systémy zpětného odběru spotřebního zboží v obchodech, kolektivní sběr odpadů ve školách) – *dle Směrnice nemusejí podléhat registraci.*

3.1.3 Biologicky rozložitelné komunální odpady (BRKO)

Je třeba upravit zákon v návaznosti na ustanovení Směrnice a s ohledem na plnění směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů ukládající povinnost omezit ukládání BRKO na skládky.

Hlavní principy:

Způsob sběru a využití jednotlivých druhů bioodpadů závisí na jejich vlastnostech.

Biologicky rozložitelný odpad rostlinného původu lze využívat především v rámci domácího, komunitního kompostování a kompostování na komunálních kompostárnách. Lze jej také bez problémů sbírat jako tříděný sběr od občanů ve vhodných lokalitách (především zástavby rodinných domů). Využitím jsou také technologie anaerobní digesce, případně po jeho úpravě i způsoby energetického využití.

Biologicky rozložitelný odpad živočišného původu pocházející především z jídelen a stravovacích zařízení lze využívat zejména v technologiích s anaerobní digescí, případně v kompostárnách technologicky upravených k tomuto účelu. Není vhodný pro běžné technologie kompostování. Tříděný sběr biologického odpadu z domácností je vhodný za dodržení striktní technologie sběru a svozu a pouze v oblastech, kde existuje vhodný způsob zpracování, resp. využití takových odpadů. Je nutné využít možnosti vytvořit vhodnou českou legislativu pro zpracování kuchyňského odpadu, jak to umožňuje nařízení ES č. 1774/2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu.

Všechna zařízení na využití biologického odpadu by měla být součástí regionálních integrovaných systémů nakládání s odpady.

V rámci integrovaných systémů je potřeba zajistit odbyt a využití produktů z jednotlivých technologií, zejména ve vazbě na zemědělství. Bez zajištění využití zejména kompostů je separace bioodpadů nereálná.

Celkový cíl pro ČR o snížení množství BRKO ukládaného na skládky je dán evropskou směrnicí (podíl BRKO na skládkách na 75 % do r. 2010, 50 % do r. 2013, 35 % do r. 2020 – oproti množství BRKO produkovanému v r. 1995)

I po vytřídění bioodpadů jich část zůstane ve směsném KO (u sídlištní zástavby může podíl bioodpadů ve směsném KO činit 60 %, v některých případech i více). Z tohoto důvodu je potřeba řešit snižování skládkovaných BRKO komplexně jako soubor technologických opatření k různým způsobům využití jednotlivých druhů BRKO.

Okruhy řešení:

Pro výpočet množství BRKO je vhodné provést revizi produkce z r. 1995 – většina odpadů ze zeleně, která byla běžně kompostována a využívána, nebyla evidována v režimu odpadů. Vlastní evidovaná produkce pak byla výrazně nižší.

- Přesné vymezené pojmů – BRKO, biologický odpad z obcí, biologicky rozložitelný odpad rostlinného původu, biologicky rozložitelný odpad živočišného původu. Stanovení jejich vlastností a požadavků na nakládání s nimi.
- Stanovení požadavků na technologie zpracování jednotlivých druhů bioodpadů a na vlastnosti výstupních produktů tak, aby byly stanoveny minimální požadavky, které umožní běžné využití produktů, a zároveň tyto požadavky splní nároky na ochranu lidského zdraví a životního prostředí.
- Zjednodušit kvalitativní hodnocení kompostů a tím umožnit jejich využití v zemědělské půdě. Povinnost částečné náhrady průmyslových hnojiv hnojivy vyrobenými z odpadů, které splňují kvalitativní podmínky běžných hnojiv – je potřeba řešit s ministerstvem zemědělství jako povinnost pro zemědělce doplněnou vhodným motivačním nástrojem.
- Obec má povinnost stanovit způsob nakládání s biologickými odpady v obci, minimálně má povinnost zajistit sběr bioodpadů rostlinného původu (např. z veřejné zeleně a od občanů). Způsob nakládání s bioodpady (způsob sběru, svozu, využití) obec stanoví ve vazbě na dostupné technologické možnosti jako environmentálně vhodné a ekonomicky a sociálně únosné řešení.
- Stanovení způsobu evidence a statistických hodnocení v oblasti bioodpadů (velká část odpadů z veřejné zeleně není vedena v režimu odpadů, a přesto se využívá kompostováním).
- Nakládání s biologicky rozložitelnými odpady je nedílnou součástí regionálních integrovaných systémů nakládání s odpady a to i s ohledem na možnosti využití výstupních produktů ze zpracování bioodpadů.

3.1.4 Směsný komunální odpad

Směsným KO se rozumí zbytkový odpad po vytrídění materiálů využitelných složek, nebezpečných složek a bioodpadů, které budou dále využity např. kompostováním nebo anaerobní digescí. Do směsného KO není zahrnut objemný odpad, uliční smetky atd.

Hlavní principy:

Směsný KO nelze recyklovat. Mechanicko-biologická úprava není způsobem využití směsných KO. Směsný KO lze energeticky využívat jeho přímým spálením bez předchozí úpravy nebo jej upravit v zařízení k mechanicko – biologické úpravě (MBÚ). Následně vzniklé frakce z MBÚ lze využít materiálů (kovy) nebo energeticky (využitím vysoce výhřevné nadsítné složky v upravených spalovacích zařízeních, které musí splňovat podmínky ochrany ovzduší pro spalování odpadů, nebo zpracováním podsítné složky obsahující bioodpady v bioplynových stanicích). Frakci obsahující biologicky rozložitelné odpady po jejich stabilizaci lze ukládat na skládky, nicméně vzhledem k tomu, že cílem je maximální omezení skládkování směsného KO bude tam, kde je to možné, upřednostněno energetické využití směsného KO před jeho pouhým uložením na skládku.

Podpora MBÚ bude striktně vázána na integraci této technologie do procesu využití odpadu v rámci regionálních systémů nakládání s odpady.

V závislosti na vědeckém a technologickém vývoji budou sledovány další metody zpracování směsných KO (např. biorafinérie – paliva druhé generace, zplyňování, aj.).

Okruhy řešení:

- Vymezit podmínky pro energetické využívání odpadů, a to zejména ohledně začlenění technologií do regionálních (nadregionálních) integrovaných systémů, vazby zařízení na následné využití vyrobené energie, podmínek z hlediska ochrany ovzduší a životního prostředí apod.
- Stanovit pravidla pro odpady pro energetické využití a podmínky pro jejich využití v běžných spalovacích zařízeních nebo cementárnách s ohledem na ochranu ovzduší a ostatní podmínky uvedené v předchozím bodu.
- Stanovit pravidla pro MBÚ s důrazem na zajištění materiálového či energetického využití roztríděných složek. Stanovit pravidla pro stabilizaci odpadů.

3.1.5 Nebezpečné složky komunálního odpadu

Podíl nebezpečných složek v KO neustále klesá. Celková produkce je zanedbatelná. Stávající systém nakládání s nebezpečnými složkami KO v obcích jako kombinace sběrných dvorů a mobilních svozů odpadů je vyhovující.

3.1.6 Problematika litteringu a „černých“ skládek

Okruhy řešení:

- Společenským problémem je volně pohozený odpad (littering). Vhodné nástroje na omezení litteringu mohou být informační kampaně a systém pokut na území obce, zavedení možnosti obecně prospěšných prací i v přestupkovém řízení (např. úklid veřejných prostranství). Opatření stanoví obec v rámci svého systému údržby čistoty a nakládání s odpady.

Množství nelegálních skládek se významně omezilo. Problémem je omezená dohledatelnost původce. Povinnost úhrady nákladů na odstranění skládky zůstává na obci.

3.2 Živnostenský odpad

Živnostenský odpad nepocházející z výroby má podobný charakter jako běžný KO. Jeho původcem jsou právnické osoby nebo fyzické osoby oprávněné k podnikání, které produkují odpad podobný komunálnímu na území obce. Podle průzkumů většina živnostníků nemá povědomí o povinnostech původce ze zákona o odpadech.

Pozn.: odpad podobný komunálnímu produkují i velké průmyslové podniky. Jejich odpad však nelze považovat za živnostenský. Nakládání s ním je řešeno v rámci odpadového hospodářství původce. Tuto skutečnost je potřeba zohlednit i v definici živnostenského odpadu.

Většina živnostníků odstraňuje svůj odpad podobný komunálnímu v rámci obecních systémů sběru bez řádného smluvního vztahu s obcí (§17 odst. 6 zákona o odpadech). Produkce živnostenských odpadů činí více než 30% z veškeré produkce KO na území konkrétní obce.

Hlavní principy:

Materiálově využitelný živnostenský odpad má stejné vlastnosti jako odpad původem z obcí, který je běžně tříděn a následně využíván. Je tedy žádoucí, aby byl součástí celkově využitých KO.

Živnostenský odpad, který lze řešit v rámci systému obce, musí mít obdobné vlastnosti jako KO. Odpady z výroby a odpady jiného charakteru než komunálního nelze do systému obce začlenit.

Okruhy řešení:

- Producent živnostenských odpadů podobných odpadům komunálním je původcem podle zákona o odpadech. Změna ustanovení v zákoně o odpadech: živnostník musí uzavřít smlouvu s oprávněnou osobou na nakládání s odpady nebo se musí zapojit do systému obce na základě smlouvy.
- Povinnost obce stanovit podmínky pro zapojení živnostníků dle množství produkováných odpadů za předchozí kalendářní rok. Pokud není produkce odpadů známa, bude stanovena na základě standardů podle metodiky MŽP (*metodika může být vypracována na základě projektu Vědy a výzkumu o živnostenských odpadech, který končí v r. 2010*). Je potřeba ošetřit případné změny v podnikání a tím i produkci odpadů živnostníka.
- Pokud se živnostník zapojí do systému obce, nevede evidenci odpadů pro odpady podobné komunálním. Pro ostatní odpady vede evidenci a plní všechny ostatní zákonné povinnosti původce. Obec vede evidenci komplexně bez rozlišení jednotlivých živností.
- Pro potřeby statistiky v oblasti využití odpadů budou veškeré materiálově využitelné odpady podobné komunálním (včetně materiálově využitelných obalových odpadů) započteny do celkového využití KO vznikajících na území obce (zejména odpady z obchodní sítě, kanceláří, úřadů a služeb).

3.3 Nebezpečné odpady

Hlavní principy:

U nakládání s nebezpečnými odpady bude z velké části zachován současný stav s tím, že budou reflektovány změny vyplývající ze Směrnice a z Usnesení vlády č. 1076 ze dne 27. srpna 2008 o Systémových opatřeních k předcházení nežádoucím situacím v souvislosti s nezákonným nakládáním s chemickými látkami a odpady.

Okruhy řešení:

- Bude upravena definice „nebezpečný odpad“ dle Směrnice.
- Bude reflektováno zavedení elektronického systému pro ohlašování přepravy nebezpečných odpadů.
- Změna při prodlužování pověření k hodnocení nebezpečným vlastnostem odpadů. Bude zaveden vzdělávací program pro osoby žádající o prodloužení pověření namísto nutnosti absolvování celého kurzu (v současné době tyto osoby absolvují kurz, který je určen jak pro nové žadatele, tak pro osoby žádající o prodloužení pověření). Předpokládá se zavedení povinnosti pro pověřené osoby zasílat vydaná osvědčení orgánům státní správy z důvodu zjednodušení kontrolní činnosti u pověřených osob.
- Změna podmínek pro nakládání s odpady a zařízeními s polychlorovanými bifenyly (PCB) – většina zařízení, která obsahují PCB a podléhají evidenci se musí odstranit do konce roku 2010. Zákon bude upravovat výskyt, evidenci a odstranění zařízení, která budou na území ČR i po tomto datu. Nově se počítá se zavedením pouze elektronické evidence zařízení a látek s obsahem PCB.
- Přesnější definování povinností při balení a označování nebezpečných odpadů.

3.4 Zdravotnické odpady

Legislativní nutnost závazné úpravy nakládání s odpady ze zdravotnictví je dána především věcnou analýzou současného stavu v ČR uvedenou v Realizačním programu č.2 a nařízením vlády č. 197/2003 Sb. o Plánu odpadového hospodářství České Republiky. Dále vyplývá z prohlášení Rady ES ze dne 7. května 1990, ve kterém je vznesen požadavek regulace nakládání se specifickým odpadem ze zdravotnických zařízení a zařízení sociální péče.

Potřeba legislativní úpravy zdravotnických odpadů (odpady skupiny 1801 dle Katalogu odpadů) vychází z velmi vysoké potenciální nebezpečnosti pro zdraví lidí a životní prostředí vzhledem k nebezpečné vlastnosti infekčnosti a možnosti přenosu infekce.

Hlavní principy:

Budou zohledněny specifiky nakládání s těmito odpady v celé šíři od vzniku v zdravotnických zařízeních až po jejich odstranění, přičemž bude kladen především důraz na nebezpečné zdravotnické odpady s ohledem na jejich infekčnost.

Nakládání se zdravotnickými odpady bude vycházet z doporučení Světové zdravotnické organizace pro správné nakládání s nimi. Dělení zdravotnických odpadů bude vycházet z Katalogu odpadů.

Okruhy řešení:

Základní pojmy pro nakládání s odpady ze zdravotnictví, včetně jejich definice a klasifikace. Pravidla nakládání se zdravotnickými odpady v místech, kde odpad vzniká, s důrazem na ochranu životního prostředí a zdraví lidí – manipulační řád, který bude obsahovat jednotlivé postupy nakládání s odpady od místa jejich vzniku až po jejich odstranění nebo předání oprávněné osobě a to pro celé zdravotnické zařízení i jeho jednotlivá oddělení. Specifické požadavky na sběr, třídění, shromažďování, úpravu, transport a odstraňování odpadů ze zdravotnických a jim podobných zařízení.

3.5 Stavební a demoliční odpady

Nakládání se stavebními a demoličními odpady bude řešeno v návaznosti na Směrnici, která stanoví kvóty materiálového využití těchto odpadů, vyjímá určitý materiál z odpadového režimu a stanovuje kritéria, kdy odpady přestávají být odpady, což se bude vztahovat i na stavební a demoliční odpady, kamenivo. Stavební odpady tvoří malou část odpadů produkovaných na území obcí. Většina stavebních odpadů je recyklována a nadále využívána. Obce mohou způsob nakládání se stavebními odpady řešit v rámci svého systému – většinou se ale jedná o omezená množství stavebních odpadů od občanů.

Hlavní principy:

Podporovat recyklaci stavebních odpadů produkovaných na územích obce. Tuto problematiku řešit v rámci obecního systému nakládání s KO. Obce si podmínky nakládání se stavebním a demoličním odpadem mohou stanovit obecně závaznou vyhláškou.

Podpořit materiálové využití stavebních odpadů tak, aby byla dosažena požadavku Směrnice, a to zvýšit do roku 2020 nejméně na 70 % hmotnosti celkovou úroveň přípravy k opětovnému použití a recyklace odpadů a jiných druhů materiálového využití, včetně zásypů, při nichž jsou jiné materiály nahrazeny odpadem, nikoliv u

nebezpečných stavebních a demoličních odpadů s výjimkou v přírodě se vyskytujících materiálů uvedených na seznamu odpadů v kategorii 17 05 04.

Z oblasti působnosti Směrnice je vyňata nekontaminovaná zemina a jiný přírodní materiál vytěžený během stavebních činností, pokud je jisté, že materiál bude použit ve svém přirozeném stavu pro účely stavby na místě, na kterém byl vytěžen.

Okruhy řešení:

Stanovit kritéria přechodu odpadu na neodpad pro určité stavební odpady.

Odklonit stavební odpady od skládkování, od ukládání v neupravené podobě v rámci spekulativních sanací, terénních úprav a rekultivací a od ukládání pod záminkou skladování apod.

Důslednější kontrolou zabránit nelegálnímu nakládání s vytěženými zeminami.

3.6 Sedimenty a kaly

Sedimenty z říčních toků, rybníků a nádrží byly a jsou často řešeným tématem ve smyslu jejich dalšího uplatnění. Využití sedimentů v zemědělství se řídí zejména zcela novou vyhláškou č. 257/2009 Sb., o použití sedimentů na zemědělské půdě. Legislativa v rámci odpadů bude řešit využití mimo zemědělskou půdu.

Kal je nevyhnutelným odpadem při čištění odpadních vod. Zpracování těchto vod je navrženo tak, aby odstraňovalo nežádoucí složky z vody a koncentrovalo je do kalu. Produkce kalů rok od roku velmi mírně stoupá, díky kvalitativně i kvantitativně lepšímu čištění vod a technologicky účinnějším zařízením. Požadavkem Ministerstva životního prostředí je takové využití nebo zpracování kalů, které je přijatelné pro životní prostředí, udržitelné a ekonomicky únosné. Veškeré upravené čistírenské kaly nelze již za současných podmínek aplikovat na půdu a bude nutné hledat i další způsoby jejich využití.

Okruhy řešení:

- U sedimentů z vodních toků a ploch je potřeba specifikovat ve spolupráci s Ministerstvem zemědělství podmínky pro využití sedimentů.
- Není dořešena problematika odpadních kalů z úpravy vody nebo čištění odpadních vod. Zpracování a využití čistírenských kalů je nutné řešit ve vazbě na jeho další využití jako biologicky rozložitelného odpadu. Kaly s nebezpečnými vlastnostmi (takové, které nemohou být zapraveny do půdy) budou řešeny ve vazbě na energetické využití odpadů.

4. Ekonomické a ostatní nástroje

4.1 Navržené nástroje obecně

Poplatek za odstraňování odpadů kategorie O

Poplatek za odstraňování odpadů kategorie N

Kompenzační poplatek za skládkování odpadů

Systémy úhrad za KO v obcích

Emisní povolenky

System sankcí za neplnění povinností ze zákona o odpadech, neplnění povinností vyplývajících z obecně závazných vyhlášek obcí a krajů o odpadech

Grantové programy ministerstev, krajů

Finanční podpory ze Státního fondu životního prostředí (SFŽP) a EU

Sdílená odpovědnost výrobců za některé druhy odpadů

Rezerva na rekultivaci skládek, pojištění skládek

Finanční zajištění skládek za účelem úhrady nákladů vzniklých havárií na skládce

4.2 Poplatek za odstraňování odpadů a kompenzační poplatek

- Poplatek za odstraňování odpadů bude zaveden s cílem ekonomicky znevýhodnit skládkování odpadů a vyrovnat náklady na skládkování s vhodnějšími způsoby nakládání s odpady.
- Cílovým rokem pro motivaci formou poplatku bude rok 2016, kdy budou zajištěny dostatečné kapacity pro jiné formy nakládání s odpady (zejména spalovny odpadů).
- Sazba poplatku v cílovém roce (2016) se předpokládá do výše 1 000 Kč za 1 tunu odstraňovaného ostatního odpadu, do cílového roku bude zajištěn postupný nárůst sazeb poplatku.
- Navrhovaná sazba poplatku a jeho dopady budou podrobněji posouzeny, a to zejména aplikací ekonomického modelu.
- Odstraňování nebezpečných odpadů bude zpoplatněno obdobným způsobem, a to se zvýšenou sazbou poplatku oproti ostatním odpadům (až 10x).
- Plátcem poplatku bude provozovatel zařízení (skládky), poplatníkem bude původce odpadu (tzn. stejný postup jako např. u DPH).
- Poplatky bude vybírat a vymáhat celní úřad.
- Celkový výnos z poplatku za odstraňování odpadů bude dělen mezi kraje a SFŽP, do roku 2015 bude dělení podle pevně stanoveného procentního podílu.

Dále bude nutné diskutovat a připravit konkrétní návrhy v těchto oblastech:

- Upřesnění všech způsobů odstraňování odpadů, které budou podléhat poplatku (tzn. další způsoby nad rámec skládkování).
- Forma zpoplatnění odpadů zařazených jako technologické zabezpečení skládky.
- Výše a forma stanovení kompenzačního poplatku a upřesnění všech způsobů odstraňování odpadů, které budou podléhat tomuto poplatku.
- Způsob placení a vybírání poplatků, související evidence, kontroly, atd.

- Výše a forma dělení výnosu z poplatků za odstraňování odpadů mezi kraje a SFŽP (včetně formy dělení výnosu mezi jednotlivé kraje po roce 2016).

4.3 Materiálově využitelné (recyklovatelné) složky komunálního odpadu

- Systémy úhrady za KO v obcích.
Ponechat stávající možnosti plateb občanů.
- Emisní povolenky (úspora emisí skleníkových plynů při recyklaci odpadů a možnost jejich prodeje).
- Technická podpora sběru a následného využití odpadů.
Bude zajištěna finanční podpora z veřejných zdrojů pro rozvoj všech částí regionálních integrovaných systémů kromě skládkování. Bude zajištěna podpora nových technologií, které umožní materiálové využívání odpadů.
- Povinná spotřeba výrobků z recyklátu (musí splňovat technické parametry) ve veřejných zakázkách (*nutná definice výrobku z recyklátu*).
Povinnost pro státní správu a samosprávy používat do veřejných zakázek alespoň min. stanovené množství výrobků z recyklátu jako náhradu výrobků z primárních surovin, pokud tato alternativa bude existovat.
- Zajistit dostatečné zdroje ve formě finančních rezerv (např. prostřednictvím autorizovaných obalových společností – viz část Obalové odpady) při krizích trhu s druhotnými surovinami.
- Dlouhodobé vzdělávací kampaně pro veřejnost s cílem zajistit aktivní přístup obyvatel k předcházení vzniku, opakovanému použití, třídění a recyklaci, a různým způsobům využití odpadů.

4.4 Biologicky rozložitelný komunální odpad

- Poplatek za odstraňování/skládkování odpadů – viz část 4.2.
- Zákaz ukládání bioodpadů na skládce – obdobně jako u materiálově využitelných KO.
- Úprava předpisů pro jednoduché využití kompostů a dalších produktů ze zpracování bioodpadů.
- Podpora zemědělců pro využití kompostů z odpadů.
- Cíleně podpořit environmentální vzdělávání podporující odpovědné nakládání s bioodpady jako nástroj předcházení vzniku bioodpadů (především domácí a komunitní kompostování).

4.5 Směsný komunální odpad

- Poplatek za odstraňování/skládkování odpadů.
Podrobněji viz část 4.2

- U poplatku za skládkování nebezpečných odpadů umožnit větší progresi poplatku. Příjem z poplatku je ponechán do SFŽP (stávající stav).
- Úprava odpovídajících předpisů v oblasti ochrany životního prostředí pro spalování odpadů v běžných energetických zařízeních.
- Emisní povolenky.
- Podpora technologií energetického využívání směsných KO z veřejných zdrojů.
- Biologicky rozložitelnou část průmyslových a KO využívat dle hierarchie nakládání s odpady. Energetické využití by mělo být součástí energetické koncepce ČR. Zhodnotit využití odpadů z hlediska úspory skleníkových plynů.
- Ustanovit povinný odběr energie vyrobené z odpadů za podmínek odpovídajících podmínkám pro odběr energie vyrobené z ušlechtilých paliv.

4.6 Živnostenský odpad

- Důsledná kontrola plnění povinností zákona o odpadech – Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP)/obecní úřady obcí s rozšířenou působností (ORP)/obecní úřady (OÚ)/Česká obchodní inspekce (ČOI). Nutná spolupráce s živnostenskými úřady pro upřesnění skutečně fungujících živnostníků.
- Důsledné informování „živnostníků“ o jejich povinnostech a způsobu nakládání s odpady.

5. Plánování a veřejná správa

Okruhy řešení:

- Povinnost pro obce stanovit vyhláškou způsob nakládání s odpady v obci.

Zpřísnění podmínek pro vydávání souhlasů k provozu zařízení (podmínka fyzické kontroly, nutná vazba na integrovaný systém kraje). Rozšíření pravomocí krajů při realizaci cílů POH a integrovaného systému odpadového hospodářství.

Podle Směrnice je potřeba zpracovat programy předcházení vzniku odpadů. Doporučuje se zpracovat je na úrovni státu a krajů obdobně jako v případě POH.

Způsoby využití konkrétních odpadů stanovené POH kraje jsou závazné ve vztahu k odpadům produkovaným na území kraje. Ke kontrole původce a uložení sankcí je oprávněn krajský úřad a to i v případě, že sídlo původce není na území kraje (podle provozoven).

5.1 Integrované systémy nakládání s odpady

Okruhy řešení:

- Zpracovat do zákona a prováděcích právních předpisů integrovaný systém nakládání s odpady (ISNO), umožňující optimálním nastavením jednotlivých procesů a prvků systému trvale udržitelné řešení nakládání s odpady v určitém prostoru a časovém horizontu.

ISNO je povinnou součástí POH kraje.

Podpora z veřejných zdrojů v oblasti nakládání s odpady může být směřována pouze do projektů, které jsou v souladu s ISNO v krajích.

6. Obalové odpady

Hlavní principy:

Oblast obalového odpadu je řešena zákonem o odpadech v té části, kde se jedná o nakládání s obalovým odpadem v procesu jeho shromažďování, přepravy a využití. V tomto smyslu je vhodné nakládání s obalovým odpadem řešit stejně, jako je obecně řešeno nakládání s KO.

Specifická úprava ekonomických nástrojů na podporu využití obalového odpadu, organizace užití těchto nástrojů a specifické předpisy související s vlivem používání obalů na životní prostředí jsou řešeny samostatným zákonem č. 477/2001 Sb., o obalech.

Dosavadní úprava této problematiky samostatným zákonem se plně osvědčila a není vhodné ji začleňovat do zákona o odpadech.

Okruhy řešení:

- Povinnost autorizovaných obalových společností (AOS) vytvářet rezervy společnosti

Zavedení povinnosti autorizovaných obalových společností vytvářet rezervní fond společností určený k překlenutí období náhlého propadu cen druhotných surovin, který může destabilizovat systém třídění domovního odpadu. Potřebu takového řešení ukázala krize odbytu druhotných surovin mezi rokem 2008 a 2009. V zahraničí je autorizovaným obalovým společností obvykle ukládána povinnost vytvořit a udržovat rezervní fond odpovídající nejméně celkovým nákladům společnosti za 6-12 měsíců.

Existujícím AOS by mělo být uloženo vytvořit takový fond do 1-2 let od přijetí předpisu (doba závisí na tom, zda bude zvolen minimální rozsah rezervy na úrovni 6 či 12 měsíců). Nově vznikající AOS by měly vstupovat do provozu již s existujícím rezervním fondem, jehož rozsah bude odpovídat předpokladům vyplývajícím z autorizačního projektu předkládaného těmito společnostmi v rámci autorizace.

Problematika rezerv autorizovaných obalových společností může být řešena novelou zákona 477/2001 Sb. obsaženou v textu schvalovaného zákona o odpadech v té jeho části, která řeší obdobnou problematiku v případě skládek, kolektivních systémů apod.

7. Zpětný odběr výrobků s ukončenou životností

Hlavní principy:

- Problematiku zpětného odběru řešit v odpadovém režimu. Gesce nad problematikou zpětného odběru výrobků zůstává nadále MŽP z důvodu environmentálních aspektů, které zejména vedly k založení povinnosti zpětného odběru pro výrobce (jde o nakládání s již použitými výrobky).

7.1 Specifikace komodit, kterých se povinnost zpětného odběru týká

- Baterie a akumulátory – povinnost zpětného odběru založena směrnicí 2006/66/ES.
- Elektrozařízení – povinnost zpětného odběru založena směrnicí 2002/96/ES a 2005/32/ES.
- Automobily – povinnost zpětného odběru založena směrnicí 2000/53/ES, 2002/151/ES a 2005/293/ES.
- Pneumatiky – povinnost zpětného odběru není založena směrnicí, právním základem pro její úpravu na úrovni EU je čl. 8 Směrnice. V některých státech je povinnost zpětného odběru stanovena národní legislativou nebo dobrovolnou dohodou – celkem se jedná asi o polovinu států EU. Přesto i nadále zachovat povinnost zpětného odběru pneumatik.
- Oleje – čl. 21 Směrnice upravuje plnění povinností v oblasti sběru a nakládání s odpadními oleji, povinnost zpětného odběru není přímo stanovena, ale může být založena dle čl.8. Pro řešení problematiky olejů formou zpětného odběru mluví jejich environmentální rizikovost, proti naopak to, že většina odpadních olejů je vyřazována původci a nikoliv spotřebiteli. Vyjmutí problematiky z režimu zpětného odběru bude zváženo, v takovém případě bude oblast řešena samostatnou částí v zákoně o odpadech např. v kapitole o vybraných odpadech.

7.2 Obecné definice

Zachovat stávající stav s následujícími úpravami:

- Definovat výrobek s ukončenou životností (VUŽ).
- Sjednotit definice, např. ve stávajícím zákoně o odpadech je zpětný odběr upraven jak v § 37, tak i v § 38 s různými definicemi (je definován výrobce a dále povinná osoba, přitom se však jedná o totožné subjekty, apod.).
- Nastavení speciálního režimu zpětného odběru s ohledem na kompatibilitu se směrnicemi EU a na potenciální dopad některých výrobků na životní prostředí, upravit případně v některých oblastech velmi detailně zvláštní zjednodušený odpadový režim pro jednotlivé komodity.
- Vypustit možnost tzv. solidárního plnění jako samostatného modelu (v praxi se neujalo, evropské směrnice tento model neznají). V rámci individuálního plnění připustit dohodu individuálně plnících výrobců o spolupráci s tím, že pro ně nadále platí pravidla platná pro individuální systémy a s tím, že za plnění povinností spojených se zpětným odběrem odpovídá jeden z nich jako garant (tento model funguje u pneumatik), zákon jednoznačně stanoví náležitosti a podrobnosti takové dohody včetně rozsahu garance.

7.3 Povinnosti výrobců a dovozců, Seznam výrobců

Cílem je registrovat výrobce, kteří mají povinnost zpětného odběru a evidovat jakým způsobem zajišťují plnění této povinnosti. Toto opatření by mělo značně snížit riziko tzv. free-riderů a zjednodušit kontrolu výrobců.

- Oddělit přidělení oprávnění pro provozování systému od registrace výrobců do Seznamů výrobců.
- Stanovit povinnost všech výrobců a dovozců (dále jen výrobci) výrobků, na které se vztahuje povinnost zpětného odběru, zapsat se do Seznamu výrobců vedeného MŽP.

Výrobce splní registrační povinnost dle zákona až úspěšným zápisem do Seznamu výrobců, nikoliv jen podáním žádosti o tento zápis. Zápis do Seznamu bude prováděn pro výrobce bezplatně.

- V rámci zápisu do Seznamu rozlišit, pro jaké komodity je výrobce do Seznamu zapsán a zda u dané komodity (či její části) plní svoje povinnosti individuálně či kolektivně (a v rámci jakého kolektivního systému - KS).
- Výrobce může plnit kolektivně povinnosti spojené se zpětným odběrem jen prostřednictvím KS, kterému je pro danou komoditu či její část (např. jednotlivé skupiny elektrických a elektronických zařízení) vydáno oprávnění ze strany MŽP.
- Při zápisu bude vydáno výrobcovi evidenční číslo jeho zápisu v Seznamu. Evidenční číslo bude vhodné uvádět ve všech obchodních dokumentech (např. smlouvy, objednávky, faktury). Poslední prodejce je povinen ověřit, že prodává výrobky od výrobce zapsaného v Seznamu, v případě, že tuto skutečnost při kontrole nemůže prokázat, má se za to, že je výrobcem sám a vztahují se na něj všechny povinnosti dle zákona.
- Přijímat pro potřeby zápisu do Seznamu výrobců údaje o výrobcích zapojených v KS od provozovatelů KS podle modelu, který se osvědčil v zákoně o obalech, a tím snížit administrativní zatížení MŽP. Stejný princip uplatnit v případě dohody individuálně plnících výrobců a přijímat údaje od garanta.
- Bude nastaven systém odpovědnosti mezi výrobcem a KS a možnosti jejího přenesení s přihlédnutím k požadavkům kontroly a důsledkům takového přenesení (výrobce např. ztratí zainteresovanost kontrolovat KS). Nepřenositelnými povinnostmi jsou především povinnosti při uvádění výrobků na trh např. ohledně obsahu nebezpečných látek ve výrobcích apod.).
- Povinnost zajišťovat informační kampaně orientované na prevenci a způsoby zajištění zpětného odběru.
- Povinné zapojení výrobců, realizující prodej přes internet, do KS.

7.4 Požadavky na výrobky

Zachovat stávající stav s navrženou změnou. Cílem změny je zajistit flexibilní mechanismus rozhodování o tom, které výrobky spadají pod povinnost zpětného odběru v případě pochybností.

- Založit oprávnění MŽP rozhodovat v pochybnostech o tom, zda je určitý výrobek vybraným výrobkem, popř. do jaké skupiny/kategorie spadá, a to po projednání s Ministerstvem průmyslu a obchodu a po zveřejnění záměru rozhodnout v pochybnostech prostřednictvím dálkového přístupu, aby byla dána možnost předem se k záměru MŽP vyjádřit.
- Pro každou komoditu spadající pod zpětný odběr budou vymezeny dále zvláštní specifika (např. požadavky na omezení nebezpečných látek ve výrobcích, požadavky na konstrukci výrobků apod.), a to v souladu se směrnicemi EU, technologickými a dalšími normami (v případě realizace nástroje prohlášení o shodě provádět v jiném právním předpise).

7.5 Povinnosti kolektivních systémů (KS) a požadavky na kolektivní systémy

Cílem této části je stanovit jasná pravidla pro založení a provoz KS. Vzhledem k tomu, že je prostřednictvím KS poskytována veřejná služba, je klíčové zajistit transparentnost a kontrolu

hospodaření KS a upevnit důvěru výrobců a spotřebitelů v kolektivní plnění. KS bude možné provozovat pouze na základě oprávnění (autorizace) vydávaného MŽP, s možností odnětí oprávnění při závažném porušení zákonných povinností. Podmínkou vydání oprávnění bude doložení splnění podmínek uložených zákonem systému a předložení autorizačního projektu. Z důvodu zachování kontinuity bude nastaveno dostatečně dlouhé přechodné období pro zajištění nových požadavků stávajícími systémy zpětného odběru, případně pro jejich transformaci a předložení nových projektů.

- Zakladateli a akcionáři KS budou pouze výrobci příslušných vybraných výrobků. Podíl žádného z výrobců na základním kapitálu by neměl přesáhnout 33 %. Zároveň by se nemělo jednat o výrobce bagatelní či „účelové“, proto je vhodné stanovit jejich minimální podíl na trhu (např. absolutně, tj. minimálním počtem ks či hmotností příslušných vybraných výrobků, které zakladatelé KS uvádějí na trh).
- KS bude mít výlučně právní formu a.s. a zároveň budou stanovena pravidla pro zachování transparentního fungování systému, tak, aby byl kontrolovatelný (včetně formy a druhu akcií apod.; viz novela týkající se baterií a akumulátorů a zákon o obalech)
- KS bude založen a provozován neziskově a budou stanoveny některé další doplňkové podmínky, které budou jeho neziskovost a nemožnost tunelování garantovat (např. zákaz snížení základního kapitálu za jiným účelem než úhradou ztráty).
- KS bude moci vykonávat pouze činnost KS, příp. poskytovat poradenství v oblasti plnění povinností, které zajišťuje. KS nesmí uzavřít s právnickou osobou nebo fyzickou osobou, která k němu má zvláštní vztah (budou definovány), smlouvu, která vzhledem ke své povaze, účelu nebo riziku by nebyla uzavřena při vynaložení náležité péče o majetek systému s jinou právnickou nebo fyzickou osobou, nesmí zajišťovat závazky této právnické osoby nebo fyzické osoby ani na ni bezúplatně převádět majetek.
- Pro statutární orgány a management KS budou platit omezení zabraňující střetu zájmů (viz zákon o obalech).
- Se svým akcionářem či společníkem bude moci KS uzavřít pouze smlouvu o společném (sdruženém) plnění. Akcionář/společník systému nebude moci podnikat v oblasti nakládání s odpady.
- KS se každoročně podrobí statutárnímu auditu (audit účetní závěrky), bude vydávat veřejnou výroční zprávu, jejíž součástí by měly být zákonem stanovené informace o plnění povinností zpětného odběru. Samostatnému auditu by měly být podrobeny oblasti týkající se plnění požadovaných cílů (auditování zpracovatelů, výrobců, evidence atd.).
- KS bude muset v žádosti o udělení oprávnění doložit vytvoření zákonem stanovené finanční záruky na vázaném účtu v absolutní výši stanovené zákonem individuálně pro každou komoditu či její část, pro kterou bude žádat o oprávnění. Tato částka bude trvale vázaná na účtu pro případ zániku systému; tato částka bude muset být složena již při vydávání oprávnění ze strany MŽP.
- Existenci sběrné sítě (viz bod 7.7) v určeném rozsahu bude muset doložit KS v rámci žádosti o vydání oprávnění, včetně vazby na komunální systémy nakládání s odpady, součástí rozhodnutí bude případně podmínka splnění parametrů projektu a vytvoření sítě v určitém časovém horizontu (např. jednoho roku).
- KS bude muset stanovit podmínky pro výrobce jednotně a bude pro něj platit zákaz diskriminace. KS bude povinen uzavřít písemnou smlouvu s každým výrobcem, který o

uzavření smlouvy projeví zájem a nemá vůči systému nesplněné splatné závazky (případně vůči jinému systému nebo v důsledku předchozího individuálního plnění).

- Dohled nad KS bude vykonávat MŽP, bude nastaveno přechodné období pro vypořádání závazků v případě odebrání oprávnění a naložení s finančními rezervami a prostředky na vázaných bankovních účtech v případě zániku systému dle příslušné úrovně odpovědnosti a povinností systému, vždy však na zajištění financování nakládání s danou komoditou.

7.6 Způsob financování zpětného odběru

Cílem je stanovit pravidla, která zajistí, že na trhu nebudou existovat tzv. „osiřelé výrobky“, tj. výrobky, u nichž splnění povinností zpětného odběru nebude nikdo schopen profinancovat.

- Výrobci budou mít povinnost vytvářet jak účetní, tak i hotovostní rezervu na budoucí likvidaci výrobků uvedených na trh v ČR. Výše rezervy bude záviset na životním cyklu konkrétního výrobku.
- Individuálně plnicí výrobci a výrobci plnicí na základě vzájemné dohody budou vytvářet výše zmíněnou rezervu samostatně v rámci svého účetnictví, splnění požadavku v případě kolektivně plnicích výrobců bude chápáno vytvořením rezervních fondů v rámci KS.
- Stanovení pravidel nakládání s rezervami se bude odvíjet pro jednotlivé druhy vybraných výrobků a jejich kategorie od průměrné doby životnosti těchto výrobků. Výši tvorby rezervy/rezervního fondu a její čerpání bude výrobce/KS prokazovat MŽP každoročně v rámci zprávy o plnění povinnosti zpětného odběru provedeným auditem ze strany oprávněného finančního auditora.
- Rezervy/prostředky na rezervních fondech vytvořené KS/výrobcem se nemohou stát součástí majetkové podstaty v insolvenčním řízení. Hotovostní rezerva bude sloužit k zabezpečení nakládání se zpětně odebranými výrobky při ukončení činnosti systému.
- Z důvodu zajištění veřejné služby by bylo vhodné osvobození příspěvků výrobců do oprávněného KS od daně z příjmu na straně KS.
- Tam kde to umožňují směrnice EU, budou příspěvky vybírané při prodeji od spotřebitelů na plnění povinnosti zpětného odběru povinně účtovány ze strany posledních prodejců viditelně (větší transparentnost, osvětový charakter příspěvku – úvaha spotřebitele “když za to platím, tak to využiji”).

7.7 Způsob zajištění zpětného odběru

Cílem je stanovit technické podmínky pro realizaci zpětného odběru, kvóty pro sběr a využití zpětně odebraných výrobků a to jak pro individuálně plnicí výrobce, tak i pro KS. Dalším cílem je stanovit jednoznačné povinnosti a role posledních prodejců a distributorů, a to včetně internetového prodeje.

- Samostatně pro každou komoditu (skupinu) budou stanoveny tyto povinné parametry:
  - hustota sběrné sítě, dle míry nutnosti řešení „staré zátěže“ (historická elektrozařízení, pneumatiky) nutnost vazby na obecní systémy (požadovaná intenzita spolupráce s obcemi se bude odvíjet podle druhu jednotlivých komodit a četnosti jejich výskytu v komunálním odpadovém hospodářství – např. u baterií a elektrických a elektronických zařízení velká, u pneumatik malá);

- cíle zpětného odběru (procenticky z množství výrobků uváděných na trh v určitém časovém horizontu- v počtu předchozích let dle životnosti výrobků a v souladu s příslušnými předpisy EU);
  - bude stanoven způsob výpočtu materiálového využití;
  - cíle pro využití a materiálové využití zpětně odebraných výrobků.
- V případě, že výrobce/systém nebude plnit kvóty sběru, bude obcím založeno právo požádat výrobce či KS o uzavření smlouvy na zřízení místa zpětného odběru v rámci systému nakládání s KO. Tato smlouva bude uzavřena za pro obce jednotných, ale nediskriminačních podmínek. U některých komodit, tradičně sbíraných v obcích, může být toto právo obcí rozšířeno.

7.8 Způsob vedení evidence

Cílem je zabezpečit dostupnost VUŽ pro výrobce, omezit úniky VUŽ do šedé ekonomiky s následným neodborným nakládáním a zajistit průkaznou evidenci výrobků uvedených na trh i zpětně odebraných.

- Nakládat se zpětně odebranými výrobky budou moci pouze povinné osoby, tj. výrobci a KS, resp. osoby, které budou výrobci nebo KS pověřeny, před zapojením do systému výrobce též obec. Původce odpadu nebo spotřebitel budou mít povinnost odevzdat VUŽ jen na místo zpětného odběru (místo odděleného sběru/vč. sběrných dvorů). Provozovatelé místa zpětného odběru (resp. místa odděleného sběru), budou moci VUŽ předat jen oprávněnému systému (individuálnímu nebo kolektivnímu). Výkupny druhotných surovin nebudou oprávněny přijímat VUŽ, ani jejich části.
- Tok VUŽ (použitých vybraných výrobků odevzdaných ke zpětnému odběru) bude sledován (evidován) dle jednotlivých komodit od místa zpětného odběru (odděleného sběru) až do místa zpracování.
- U komodit, kde je to nařízeno směrnicemi EU, budou výrobci/systémy povinni rozlišovat jednotlivé skupiny či kategorie vybraných výrobků uvedených na trh a zpětně odebraných (např. skupiny elektrozařízení, druhy baterií) a evidovat je, v souladu s členěním v evropských předpisech (např. B2B a B2C; přenosné/ automobilové/ průmyslové baterie).

7.9 Dohled a kontrola

Cílem je motivovat subjekty k plnění povinností v oblasti zpětného odběru, vynutit, aby zpětný odběr probíhal v souladu s právní úpravou popsanou výše a rozdělit kontrolní pravomoci mezi jednotlivé kontrolní orgány.

- Stanovit kompetenci MŽP (případně ČIŽP) pro dohled nad KS a pro kontrolu jejich činnosti.
- Jednoznačně legislativně rozdělit kompetence mezi ČOI a ČIŽP v jednotlivých fázích a oblastech zpětného odběru (kontrola plnění povinností ze strany výrobců, kontrola obsahu nebezpečných látek ve výrobcích, stažení výrobku z trhu, označování výrobků, informační povinnosti vůči spotřebiteli v místě zpětného odběru, technického zajištění místa zpětného odběru, vedení evidence VUŽ, kontrola předávání VUŽ jen autorizovaným subjektům apod.).

- Legislativně upravit pravomoc obecních úřadů obcí s rozšířenou působností (případně krajských úřadů) pro kontrolu, zda individuálně plnící výrobci a KS plní kritérium dostupnosti míst zpětného odběru pro spotřebitele.
- Při neplnění kvót sběru ze strany KS (dle nastavení přenesené míry odpovědnosti a povinností) nebo individuálně plnících výrobců uložit správní poplatky (obdoba poplatků v oblasti ochrany ovzduší), které budou příjmem SFŽP a využity na informační kampaně v oblasti zpětného odběru.
- Při neplnění povinností zpětného odběru ze strany KS nebo individuálně plnících výrobců (např. černí pasažéři, nedostatečná informovanost, nedostatečná dostupnost míst zpětného odběru apod.) stanovit pravomoci kontrolním orgánům uložit sankce.
- Legislativně upravit povinnost výrobce/dovozce prokázat se při dovozu výrobků s povinností zpětného odběru celní správě evidenčním číslem zápisu do Seznamu výrobců. Bez prokázání evidenčního čísla nebude zboží procleno.

7.10 Vozidla s ukončenou životností (autovraky)

Stávající právní úprava nakládání s vozidly s ukončenou životností je naprosto nedostatečná. Neodpovídá požadavkům předpisů ES a rovněž tak ani požadavkům účastníků současného řešení.

Hlavní principy:

Je nutné harmonizovat národní legislativní úpravu nakládání s autovraky s požadavky Evropské unie. Harmonizace zákona č. 185/2001 Sb. dosud nebyla provedena zcela v duchu směrnice 2000/53/ES o vozidlech s ukončenou životností a k ní příslušnému rozhodnutí 2005/293/ES, kterým se stanoví prováděcí pravidla kontrolování opětného použití, recyklace a cílů opětného použití, mezi jejichž cíle patří také:

Ochrana životního prostředí

Řádné fungování vnitřního trhu a zamezení narušení hospodářské soutěže

Majitel či poslední uživatel nebude zatížen jakýmkoliv výdajem při předání vozidla s ukončenou životností autorizovanému zpracovateli.

Výrobci hradí veškeré náklady nebo jejich značnou část na zavedení systému sběru a zpracování autovraků.

Všechna vozidla s ukončenou životností mají být předána do autorizovaných zpracovatelských zařízení.

Okruhy řešení:

Sjednocení terminologie s předpisy EU.

Zařazení vozidel s ukončenou životností do režimu zpětného odběru.

Zajistit majiteli nebo poslednímu uživateli bezplatnost odevzdání vozidla autorizovanému zpracovateli.

Vytvořit nástroje, které zamezí únik autovraků mimo systém legální ekologické likvidace.

Vytvořit nástroje, pomocí kterých bude možno vyžadovat dokladování o ekologické likvidaci i v případech vozidel dovezených na přestavby či na náhradní díly.

Přenést financování systému na subjekty, jimž tuto povinnost ukládá Evropská Unie dle zásady „znečišťovatel platí“, případně toto financování rozvrhnout mezi více poplatníků.

Zrušit povinnost zpracovatelů uzavírat smlouvy s výrobcí vozidel či akreditovanými zástupci.

8. Evidence a statistika

V rámci zákona o odpadech je nutné zjednodušit systém vedení evidence odpadů tak, aby byl administrativně méně náročný, ale současně umožnil statistické vyhodnocování odpadového hospodářství a kontrolu v požadovaném rozsahu.

Navrhuje se zachovat současný rozsah sbíraných dat v rámci evidence odpadů, který umožňuje hodnocení vývoje indikátorů odpadového hospodářství včetně výkaznictví v rámci EU a rovněž je dostatečným podkladem při kontrolní činnosti vyplývající ze zákona o odpadech.

Okruhy řešení:

Úprava evidence a procesu kontroly při přepravě nebezpečných odpadů – elektronické výkaznictví a on-line systém ohlašování přepravy odpadů vytvořit podmínky pro postupnou elektronizaci všech agend.

Zakotvit v právním řádu informační systém odpadového hospodářství a jeho rozsah, včetně kompetencí pro ověřování dat a časového harmonogramu jejich odesílání a zpracování.

Rozvoj informačního systému odpadového hospodářství v souladu se zákonem č.25/2008 Sb., a to zejména s ohledem na centralizaci sběru dat a jejich automatické kontroly. Vytvoření podmínek pro elektronické výkaznictví tj. podávání hlášení – webová aplikace s ohledem na snižování administrativní zátěže.

Napojení agendových informačních systémů odpadového hospodářství na registry státní správy dle zákona č.111/2009 Sb.

Omezení duplicitního sběru dat prováděného Českým statistickým úřadem (ČSÚ) v oblasti odpadového hospodářství.

Data budou sbírána pouze v rámci evidence odpadů. Rozsah evidenčních údajů umožňuje generování ukazatelů pro mezinárodní reporting. Pro potřeby ČSÚ je nutné vytvořit standardizované výstupy.

Výhodou dat z evidence je jejich použitelnost pro plánování a koncepční činnost na úrovni regionů nebo menších svozových celků. Další výhodou je podklad pro kontrolní činnost ČIŽP a dalších orgánů.

Vytvoření metodiky a standardizovaných výstupů z informačního systému o odpadech, které umožňují tvorbu koncepcí a hodnotících zpráv na úrovni jednotlivých krajů.

Zrevidovat soubor indikátorů pro hodnocení vývoje odpadového hospodářství v ČR, a to i s ohledem na jejich kompatibilitu při mezinárodním srovnání (podrobněji např. část o KO, BRKO apod.).

Stanovit zpracování a verifikaci dat na centrální úrovni tak, aby byla data zpracována do 3-4 měsíců od ukončení sběru dat za předchozí kalendářní rok.

Zajistit sběr a pravidelné vyhodnocení ekonomických a kvalitativních dat z oblasti nakládání s komunálními a dalšími odpady, případně vyřazenými výrobky a to ve spolupráci s AOS a KS, případně dalšími subjekty.

V přiměřeném rozsahu zavést evidence zpětně odebraných odpadních výrobků.

Podpora řešení problematiky živnostenských odpadů formou snížení administrativní zátěže při vedení průběžné evidence odpadů fyzických osob oprávněných k podnikání při jejich začlenění do systému sběru odpadů obcemi:

- subjekty zapojené do systému sběru a nakládání s odpady obcí nemusí vést průběžnou evidenci v tak podrobném rozsahu jako dosud za ty odpady, se kterými jsou do systému obce legálně zapojeny;
- povede ke snížení administrativní zátěže subjektů, které budou současně motivovány pro zapojení se do systému obce.

9. Kontrola

Většina stávajících povinností daných zákonem o odpadech je obecně efektivně kontrolovatelná a vynutitelná, ale pouze při naplnění kontrolních kompetencí všech dotčených správních orgánů (OÚ, ORP, krajské úřady - KÚ, ČIŽP).

Kapacita ČIŽP je pro provádění kontrol naprosto nedostatečná. Další kompetentní kontrolní orgány provádějí svoji kontrolní činnost spíše nahodile a v malé míře nejčastěji z důvodů absence dostatečných sankčních kompetencí.

Cílem zákona je vytvoření systému účinné kontroly odpadového hospodářství zajišťovaného vzájemně spolupracujícími orgány s vyváženými pravomocemi.

Okruhy řešení:

Sankční pravomoci KÚ, ORP a OÚ je nutné stanovit adekvátně rozsahu jejich kontrolních pravomocí. Příjemcem části výnosu z uložených pokut bude vždy orgán ukládající tuto pokutu a místně příslušná obec, která dopady hospodaření s odpady na svém území nese.

Bude stanovena povinnost kontrolovaného subjektu spolupracovat s kontrolním orgánem, předkládat kontrolnímu orgánu požadované doklady a neplnění těchto povinností důrazně sankcionovat. Zákon o státní kontrole má z tohoto hlediska příliš nízkou výši pokuty a kontrolovaným subjektům se vyplatí raději nespolupracovat.

Upravit provádění vícenásobných kontrol, např. zvážení možnosti vytvoření určité informační databáze, kam by všechny obecní úřady, krajské úřady i ČIŽP zapsaly oznámení, že daný den provedly u subjektu kontrolu zaměřenou na určitou oblast. Databáze by se týkala kontrol ve všech složkách životního prostředí, nejen odpadového hospodářství.

Stanovit efektivnější možnost poskytování informací mezi kontrolními orgány.

Do některých oblastí kontroly dle zákona o odpadech (např. zpětný odběr, kontrola výrobků z odpadů, apod.) efektivněji zakotvit i jiné kontrolní orgány – např. ČOI.

Zvážit kontrolní pravomoc SFŽP taxativně stanovenou na oblast poplatků, jejichž je příjemcem a správcem.

KÚ by měly mít pravomoc z taxativně stanovených důvodů nevydat souhlas k provozu zařízení dle zákona o odpadech.

U taxativně stanovených typů méně závažných deliktů (administrativní delikty, apod.) umožnit ukládání blokových pokut - ze strany všech kontrolních orgánů (ČIŽP, KÚ, ORP, OÚ; celní orgány, Policie ČR – u přepravy odpadů).

Možnost uplatnění „měkkých“ opatření (tj. uložení nápravného opatření bez současného uložení pokuty, případně zavést institut tzv. písemného napomenutí) - a to u KÚ, ORP a OÚ. U ČIŽP se využití měkkých sankčních opatření nedoporučuje, s ohledem na skutečnost, že ČIŽP jako vrcholový kontrolní orgán s nejvyššími sankčními pravomocemi by se měla systémově zaměřovat zejména na významné případy s vyšším vlivem na životní prostředí, kde bude využíváno výhradně postupů ve správních řízeních.

Upravit princip subsidiarity, tj. možnost postupování podnětů (v určených méně závažných případech) ČIŽP příslušnému KÚ či obecnímu úřadu ORP. U závažných případů by naopak ČIŽP mohla věc převzít od KÚ, obecních úřadů ORP a obcí (pojistka nestrannosti a snížení možných lokálních vlivů).

„Skryté kontroly“ - upravit u definovaných typů kontrol možnost pro pracovníky ČIŽP (případně jiných orgánů) zahájit kontrolu bez předchozího prokázání se průkazem (obdobně jako mohou kontrolovat pracovníci ČOI); v oblasti odpadů jde např. o kontrolu povinností prodejce týkajících se zpětného odběru výrobků, povinnosti provozovatele sběrný odpadů ohledně identifikace osob, od nichž odpad přejímá, či povinnosti bezplatného převzetí autovraku na autovrakoviště.

S ohledem na potřebu efektivního potrestání odpovědných osob za nejzávažnější delikty je nutné upravit trestní zákoník tak, aby definice trestných činů týkající se nelegálního nakládání s odpady byly narozdíl od současného stavu použitelné. ČR prakticky nemá dlouhodobě žádné odsouzené za nelegální nakládání s odpady, a to ani s nebezpečnými.

Posílit personální obsazení ČIŽP za účelem dostatečného počtu inspektorů v oblasti nakládání s odpady, případně i úředníků zajišťujících kontrolní činnost KÚ a ORP.

Vytvořit centrální databázi rozhodnutí o tom, zda věc je či není odpadem, aby se usnadnil a zároveň sjednotil postup kontrolních orgánů.